

Sarajevo, 10.08.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
03.08.2020.- 07.08.2020.

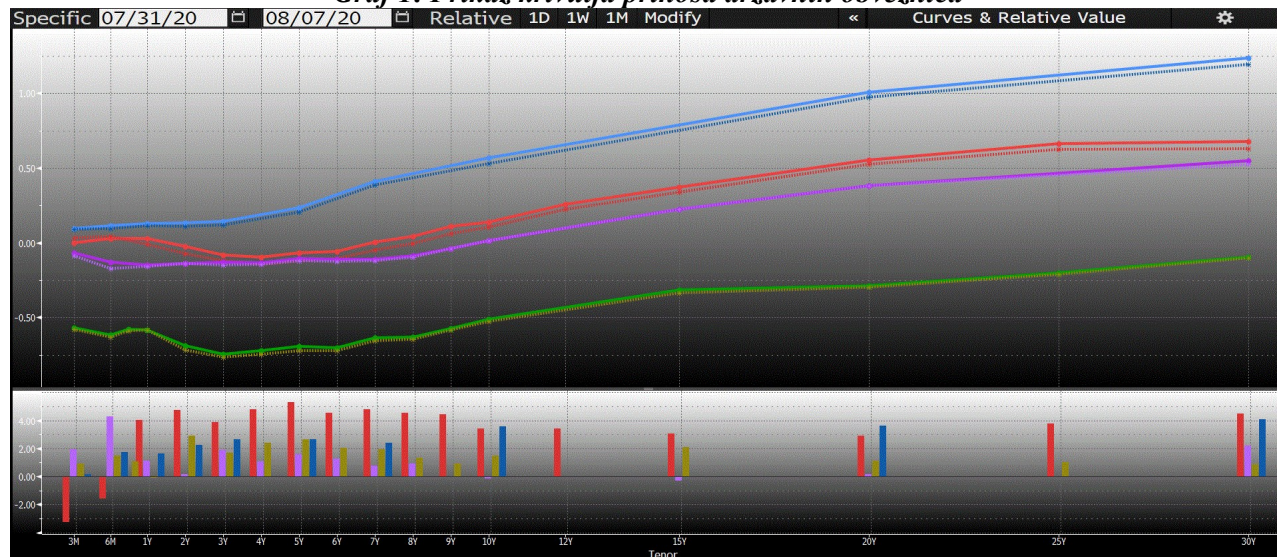
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD			Velika Britanija			Japan		
	31.7.20	-	7.8.20		31.7.20	-	7.8.20	31.7.20	-	7.8.20	31.7.20	-	7.8.20
2 godine	-0,71	-	-0,68	↗	0,11	-	0,13	↗	-0,07	-	-0,02	↗	-0,12 →
5 godina	-0,72	-	-0,69	↗	0,20	-	0,23	↗	-0,12	-	-0,07	↗	-0,11 ↗
10 godina	-0,52	-	-0,51	↗	0,53	-	0,56	↗	0,10	-	0,14	↗	0,02 ↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	31.7.20	-	7.8.20
3 mjeseca	-0,559	-	-0,542 ↗
6 mjeseci	-0,632	-	-0,617 ↗
1 godina	-0,561	-	-0,539 ↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 07.08.2020. godine (pune linije) i 31.07.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su blago povećani u odnosu na prethodnu sedmicu, pri čemu su prinosi njemačkih obveznica zabilježili rast između 1,5 i 3 bazna poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni između 6 i 9,5 baznih poena, što je uticalo na smanjenje razlike između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica na nivo od oko 143 baznih poena, a što je najmanje od 21. februara ove godine. Takođe, prinosi španskih obveznica su smanjeni između 3 i 6 baznih poena.

Protekle sedmice je objavljen veći broj ekonomskih indikatora za mjesec juni i juli, a koji su ukazali na oporavak glavnih indikatora, nakon što su isti zabilježili nagli pad u mjesecima kada su ekonomije bile zatvorene. Među ovim indikatorima su i PMI indeksi koji su na nivou eurozone dostigli nivoe preko 50 poena, a što je granična vrijednost koja razdvaja rast od kontrakcije. Ekonomist IHS Markita Smith je rast PMI indeksa povezao sa snažnim rastom kako outputa, tako i novih porudžbina, ali je, ipak, naglasio da

ova istraživanja ukazuju na to da je potražnja još uvijek ispod nivoa zabilježenih prije krize izazvane pandemijom. Takođe, podaci o industrijskoj i prerađivačkoj proizvodnji najvećih evropskih ekonomija su bili bolji od očekivanja, pa su na mjesečnom nivou uglavnom zabilježili znatno veći rast u odnosu na očekivanja. Isti podaci su, posmatrano na godišnjem nivou, i dalje u negativnoj zoni, ali su i ti podaci uglavnom bili bolji od očekivanja.

Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je ECB posvećena pružanju podrške ekonomiji eurozone usljed pandemije, koristeći masivne kupovine obveznica kao glavnu alatku. Ovakvi komentari bi mogli uticati na povećanje očekivanja tržišnih učesnika da bi ECB već u septembru, kada se očekuje objavljivanje novih ekonomskih prognoza, mogla povećati iznos programa kupovina koji je uveden zbog pandemije (PEPP), a koji trenutno iznosi 1,35 biliona EUR. ECB je objavila podatke o obavljenim kupovinama obveznica putem programa APP i PEPP, prema kojima je ova institucija u okviru APP programa u julu izvršila kupovine u vrijednosti 21,6 milijardi EUR, što je najmanji iznos od januara. U okviru PEPP programa (program uveden zbog pandemije) u istom mjesecu je kupljeno 85,5 milijardi EUR, što je najmanji iznos mjesečnih kupovina od njegovog uvođenja. Na finansijskim tržištima je primjećeno da su se „prekomjerne kupovine“ obveznica u odnosu na kapitalni ključ u ovom periodu odnosile na obveznice Italije, a što je pomoglo da se razlika između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica smanji ka nivou od oko 150 baznih poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	JUL	51,1	51,8	47,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	JUL	55,1	54,7	48,3
3.	Kompozitni PMI indeks – EZ (final.)	JUL	54,8	54,9	48,5
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	JUN	-0,2%	1,3%	-3,1%
5.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	JUN	-3,8%	-3,7%	-5,0%
6.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	JUN	-18,5%	-11,3%	-29,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	JUN	-11,4%	-11,7%	-19,5%
8.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	JUN	-12,9%	-11,7%	-23,4%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	JUN	-16,0%	-13,7%	-20,5%
10.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	JUN	-15,2%	-14,0%	-24,7%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	JUN	-13,3%	-12,5%	-25,2%
12.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	JUN	-	-9,7%	-11,9%
13.	Bilans budžeta – Italija (u milijardama EUR)	JUN	-	-7,2	-21,0
14.	Bilans budžeta – Francuska (u milijardama EUR)	JUN	-	-124,9	-117,9
15.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	JUN	11,3	15,6	7,0
16.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	JUN	-	-7,96	-7,46
17.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	JUN	-	6,23	5,58
18.	Promjena broja zaposlenih – Španija (u '000)	JUL	20,0	-89,8	5,1
19.	Stopa nezaposlenosti – Irska	JUL	-	5,0%	4,6%
20.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	MAJ	-	17,0%	15,7%
21.	Stopa nezaposlenosti – Portugal (kvartalno)	II kvartal	-	5,6%	6,7%
22.	Stopa inflacije – Holandija	JUL	-	1,6%	1,7%

SAD

Zvaničnici Feda su upozorili da će druga runda fiskalnih olakšica biti kritična za ekonomiju SAD s obzirom na to da zakonodavci nastavljaju da pregovaraju o dodatnoj pomoći. Do kraja protekle sedmice u SAD nije postignut dogovor o novom paketu pomoći zbog pandemije. Desetine miliona Amerikanaca koji su ostali bez posla kao rezultat pandemije oslanjali su se na pojačane isplate osiguranja zbog nezaposlenosti koje je Kongres odobrio u martu, dok privremeni moratorij na deložacije i dalje omogućava da građani ostanu u svojim domovima. Nepostizanje dogovora, uticalo je na to da predsjednik SAD Trump u subotu potpiše 4 izvršna naloga, uključujući produžetak osiguranja za nezaposlene, kao i odogodu plaćanja određenih kredita.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da je „izuzetno važno“ za SAD da isporuči još jedan krug fiskalnih mjera, kako bi se ekonomiji pomoglo da prevaziđe pandemiju, jer je fiskalna politika bila nevjerovatno važna za podršku ekonomiji u uslovima pada sa kojima se suočavalo. Predsjednik Feda iz St. Luisa Bullard je izjavio da očekuje da će ekonomija SAD zabilježiti snažan rast u III kvartalu, nakon usporenja u julu, jer će pandemija biti efikasnije kontrolisana. Predsjednik Feda iz San Franciska Mary Daly smatra da ekonomija SAD treba više podrške nego što se prvobitno očekivalo budući da novi talas pandemije utiče na ekonomski rast.

Viši zvaničnici SAD i Kine će analizirati implementaciju faze I trgovinskog sporazuma, kao i međusobne prigovore u sve napetijim odnosima ovih zemalja. Zvaničnici bi trebalo da 15. avgusta održe video konferenciju. Predstavnik SAD za trgovinske odnose Robert Lighthizer i zamjenik premijera Kine Liu He, koji su glavni pregovarači u ovim odnosima, će, takođe, učestvovati na ovoj video konferenciji.

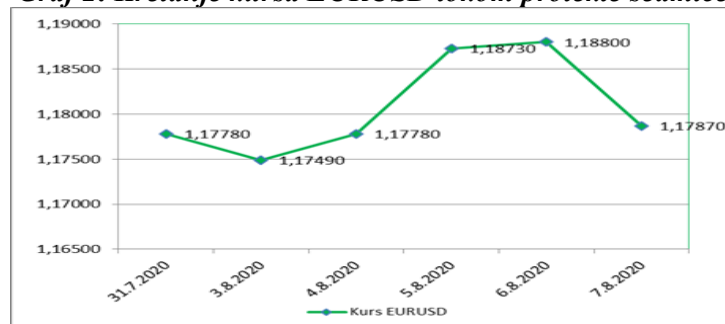
Na kraju protekle sedmice objavljeni su veoma pozitivni podaci sa tržišta rada SAD za juli, te je pored većeg pada stope nezaposlenosti, zabilježen rast zaposlenih u skoro svim vodećim sektorima.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor	F JUL	51,3	50,9	49,8
2.	ISM prerađivački sektor	JUL	53,6	54,2	52,6
3.	Fabričke porudžbine	JUN	5,0%	6,2%	7,7%
4.	Porudžbine trajnih dobara F	JUN	7,3%	7,6%	15,0%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	31. jul	-	-5,1%	-0,8%
5.	ADP promjena broja zaposlenih	JUL	1.200.000	167.000	4.314.000
6.	Trgovinski bilans (u mlrd USD)	JUN	-50,2	-50,7	-54,8
7.	ISM uslužni sektor	JUL	55,0	58,1	57,1
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	1. avgust	1.400.000	1.186.000	1.435.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	25. jul	16.900.000	16.107.000	16.951.000
10.	Stopa nezaposlenosti	JUL	10,6%	10,2%	11,1%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1778 na nivo od 1,1870. Iako je deprecijacija USD bila više izražena tokom prošle sedmice, objavljivanje pozitivnih podataka za tržište rada u SAD u petak, je uticalo na korekciju kursa EURUSD na kraju protekle sedmice.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoE na kojoj je referentna kamatna stopa zadržana na istom nivou, odnosno na 0,1%, dok je program kvantitativnih olakšica zadržan na nivou od 745 milijardi funti. Ove odluke su donesene jednoglasno. BoE smatra da GDP Velike Britanije neće premašiti nivo iz IV kvartala 2019. godine do kraja 2021. godine, uz postojanje rizika daljeg smanjenja GDP-a, dok se očekuje da će inflacija ostati na nivou od oko 2% u naredne dvije godine. Takođe, BoE je istakla da neće pooštravati politiku sve dok inflacija ne dostigne održivi ciljani nivo. BoE očekuje da će nezaposlenost dostići vrhunac na nivou od 7,5% do kraja ove godine, što je skoro duplo veća nezaposlenost u odnosu na trenutnu stopu, ali, ipak, niža nego što je BoE ranije očekivala, a to je bila stopa blago iznad 10%. Sveukupno posmatrano, BoE očekuje da bi ekonomija u ovoj godini mogla zabilježiti pad od 9,5%. To bi bile najlošije performanse ekonomije u posljednjih 99 godina. Ipak, očekivanje pada od 9,5% je bolji podatak od majskih prognoza, kada se očekivalo -14,0%, što bi bio najgori pad u posljednja tri vijeka.

Projekcije BoE su pokazale da će inflacija vjerovatno biti smanjena ispod nule u ovom mjesecu prije nego se ponovo vrte na nivo od 2%, dok se očekuje da će u narednih nekoliko godina, do 2023. godine, inflacija rasti ka nivou od 2,3%. Iz BoE je, takođe, saopšteno da će analizirati negativne kamatne stope, kao i to da li postoje faktori koji bi mogli da promijene ranije stavove da se ova stopa održava blago iznad nule. U svakom slučaju, saopšteno je da su druge zemlje pokazale da banke često nisu u mogućnosti da smanje stopu depozita ispod nule, čime se limitiraju njihove mogućnosti da negativne kamatne stope prenesu na zajmodavce. Banke, takođe, strahuju da bi negativne kamatne stope mogle da uruše njihov kapital.

Uprkos tome što je BoE objavila neočekivano poboljšane prognoze za ekonomiju Velike Britanije u dolazećim mjesecima, analitičari i investitori na tržištu očekuju da bi rastući rizici poput ponovnog rasta broja inficiranih, neurednog Brexita, kao i samih prognoza BoE o dugoročnom oporavku, mogli da aktiviraju još jedan krug monetarnih stimulansa nakon ljeta.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI prerađivački sektor F	JUL	53,6	53,3	50,1
2.	PMI uslužni sektor F	JUL	56,6	56,5	47,1
3.	PMI kompozitni indeks F	JUL	57,1	57,0	47,7
4.	PMI građevinski sektor	JUL	57,0	58,1	55,3
5.	Broj novoregistrovanih vozila (G/G)	JUL	-	11,3%	-34,9%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,90019 na nivo od 0,90311, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3085 na nivo od 1,3052.

JAPAN

Za Japan je objavljen finalni podatak GDP-a za I kvartal, koji je potvrdio očekivanja da je nastavljen pad ekonomskih aktivnosti u I kvartalu. Početkom naredne sedmice se očekuje objavljivanje podataka o kretanju GDP-a za II kvartal, a istraživanje Reutersa ukazuje na to da je vjerovatno zabilježen rekordan pad ovog pokazatelja (27,2% na godišnjem nivou) zbog uticaja krize izazvane pandemijom na poslovanje i potrošnju. Ovako niska očekivanja bi mogla potvrditi da se japanska ekonomija nalazi na putu snažnije recesije, te povećava očekivanja da Vlada treba da isporuči još jedan stimulativni paket, pored već najavljenih 2,2 biliona USD. Kao i na ostalim vodećim tržištima i Japan je zabilježio rast vrijednosti PMI indeksa tokom jula iznad očekivanja. Ipak, bitno je naglasiti da se ovi pokazatelji još uvijek nalaze ispod graničnog nivoa od 50 poena, ali rast istih može predstavljati signal da su pritisci na proizvođače donekle umanjeni i povećava nadu da je najgori uticaj izazvan pandemijom okončan.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da postoji mogućnost da ova centralna banka razmisli o mogućnosti produženja roka nakon marta 2021. godine po pitanju šema finansiranja usmjerenih ka finansiranju kompanija koje su pogođene pandemijom. On je dodao i da su rizici po ekonomiju Japana visoki jer se

broj zaraženih korona virusom povećava, ne samo u Tokiju, već i izvan glavnog grada. Jedan od zakonodovaca vladajuće partije u Japanu Ando je izjavio da bi Vlada trebalo da ukine porez na promet od 10% kako bi se pomoglo ekonomiji koja je pogođena pandemijom. Ando je jedan od mladih zakonodavaca Liberalno-demokratske partije koji predlažu ukidanje ovog poreza, čime bi se firme direktno subvencionirale kako bi se izbjeglo zatvaranje istih. On je izjavio da je odluka Vlade da se porez na promet poveća na 10% sa ranijih 8% prošlog oktobra bila „očigleda greška“ jer se ekonomija već tada nalazila u silaznoj putanji. Ipak, administracija premijera Abea je odbila ideju vraćanja ovog poreza na prvobitni status.

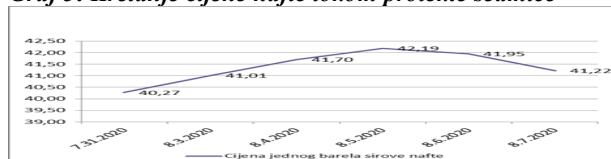
Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (kvartalno) final.	I kvartal	-0,7%	-0,6%	-1,9%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	JUL	42,6	45,2	40,1
3.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	JUL	45,2	45,4	45,0
4.	PMI kompozitni indeks	JUL	43,9	44,9	40,8
5.	Stopa inflacije – Tokijo	JUL	0,3%	0,6%	0,3%
6.	Monetarna baza (u bilionima JPY)	JUL	-	576,3	565,2
7.	Prodaja automobila (G/G)	JUL	-	-20,4%	-26,0%
8.	Potrošnja stanovništva (G/G)	JUN	-7,8%	-1,2%	-16,2%
9.	Zvanične rezerve (u milijardama USD)	JUL	-	1.402,5	1.383,2

JPY je tokom protekle sedmice blago deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast sa nivoa od 124,75 na nivo od 124,85. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa od 105,83 na nivo od 105,92.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,27 USD (34,19 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je bilježila blagi rast i uglavnom se održavala na nivou preko 41 USD po barelu. Uticaj na rast cijene nafte imala su očekivanja investitora koji su dodatnu ponudu OPEC-a stavili u drugi plan u odnosu na znakove ekonomskog oporavka vodećih ekonomijama. OPEC je povećao obim proizvodnje nafte od ovog mjeseca, što predstavlja postepeno ublažavanje istorijskog smanjenja obima ponude. Početkom sedmice cijena nafte je povećana pod uticajem rasta akcijskih indeksa u SAD, Evropi i Aziji. S&P indeks je povećan treću sesiju zaredom pod uticajem špekulacija da će se zakonodavci u SAD dogovoriti oko stimulativnog budžeta. Sredinom sedmice su se pojavile špekulacije da će u SAD doći do smanjenja obima zaliha nafte, što je podstaklo rast cijene nafte. Nakon što je EIA objavila vijest da su zalihe nafte smanjene na najniži nivo od aprila, dok uvoz iz Saudijske Arabije bilježi smanjenje i približava se drugom najnižem nivou uvoza koji je zabilježen, to je dodatno uticalo na rast cijene nafte. Irak se najsnažnije obavezao da će u ovom mjesecu smanjiti obim proizvodnje nakon što su ministar za naftu Iraka i saradnici iz Saudijske Arabije održali telefonski poziv prošle sedmice. Drugi najveći proizvođač nafte unutar OPEC-a duže vremena zaostaje u poštovanju kvote smanjenja obima proizvodnje, te se suočava sa pojačanim pritiscima od strane drugih članica na ispunjenje dogovorenih mjera. Na kraju prošle sedmice cijena nafte je blago smanjena nakon što je objavljen podatak da je uvoz ovog energenta u Kinu smanjen 3,6% sa već rekordno niskog nivoa zabilježenog u prethodnom mjesecu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 41,22 USD (34,97 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 2,36%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.975,86 USD (1.677,59 EUR). Tokom protekle sedmice, izuzev petka, cijena zlata je bilježila stalni rast, te su svakog dana dostizane rekordno visoke vrijednosti zlata, a najveći nivo cijene od preko 2.060 USD po jednoj finoj unci zabilježen je na kraju trgovanja u četvrtak. Najveći uticaj na rast cijene zlata imaju pojačani strahovi od ekonomskog usporenja i krize izazvane pandemijom, što pojačava tražnju za sigurnim aktivama. Cijena zlata je sredinom sedmice probila nivo od 2.000 USD po unci, te se do kraja sedmice cijena zadržala na nivoima preko 2.000 USD. Značajan uticaj na rast cijene zlata imale su deprecijacija USD, pojačane geopolitičke tenzije, kao i neizvjesnosti oko uvođenja novih fiskalnih mjera u SAD. USD deprecira od marta, od kada je Fed donio odluku da smanji referentnu kamatnu stopu blizu nule i proširio kvantitativne olakšice i obime kreditiranja na sve moguće načine, uključujući i međunarode FX svop linije.

Investitori su bili u iščekivanju odluke SAD o pitanju fiskalnih mjera, dok fondovi koji trguju zlatom nastavljaju da povećavaju prilive zlata. Do kraja prošle sedmice u SAD nije postignut dogovor o novom paketu pomoći. U ovoj godini cijena zlata je povećana za više od 35%, što je jednim dijelom rezultat smanjenih, odnosno negativnih prinosa na državne obveznice, deprecijacije USD, te globalnih neizvjesnosti. Analitičari očekuju da će centralne banke nastaviti sa stimulansima što će značiti sporiji rast prinosa državnih obveznica i održavanje rasta cijene zlata. Na kraju prošle sedmice cijena zlata je korigovana na niže, a najveći uticaj imali su pozitivni podaci za tržište rada u SAD koji su objavljeni u petak. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.035,55 USD (1.726,94 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 3,02%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

